

Sygn. akt II KK 425/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

Protokolant Klaudia Binienda

w sprawie **H. P.**,

skazanego za przestępstwo z art. 178a § 1 kk,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 3 lutego 2021 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 1 października 2020 r., sygn. akt II Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt II K (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok, a także utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt II K (...) i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. umarza postępowanie;**
- 2. kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt II K (...):

1. oskarżonego H. P. uznał za winnego tego, że w dniu 1 stycznia 2019 r. na drodze G. – W. – G. prowadził samochód osobowy marki M. o nr rej. (...) w ruchu lądowym będąc w stanie nietrzeźwości wyrażającym się stężeniem 2,99 promila alkoholu we krwi, to jest popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178 a § 1 k.k. w zw. z art. 34 § 1 , § 1a pkt 1 i § 2 pkt 1 i 3 k.k. i art. 35 § 1 k.k. wymierzył mu karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej dozorowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;
2. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5 (pięciu) lat;
3. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 5000 zł.;
4. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 411,95 zł.

Od tego wyroku apelację złożył w dniu 9 marca 2020 r. obrońca oskarżonego, który zaskarżył orzeczenie w całości, podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych oraz zarzuty obrazy takich przepisów prawa procesowego jak art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k.

Sąd Okręgowy w S., po rozpoznaniu apelacji obrońcy na rozprawie w dniu 30 września 2020 r. (na którą oskarżony się nie stawił – wysłane dla niego zawiadomienie wróciło z adnotacją „nie podjęto w terminie” i zostało uznane za doręczone) wydanym w dniu 1 października 2020 roku wyrokiem, sygn. akt II Ka (...), zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego wyroku kasację na korzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny, zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 410 k.p.k. w

zw. z art. 458 k.p.k. i w konsekwencji - art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., polegające na pominięciu w toku orzekania zaświadczenia z systemu informatycznego PESEL2-SAD, w treści którego zawarto informację o śmierci oskarżonego, uzyskanego po zwrocie do Sądu zawiadomienia o terminie rozprawy odwoławczej skierowanego do H. P. wraz z adnotacją pracownika operatora pocztowego o śmierci adresata i w efekcie wydaniu w dniu 1 października 2020 r. wyroku o sygn. akt II Ka (...) , utrzymującego w mocy zaskarżony przez obrońcę oskarżonego wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 23 stycznia 2020 r. , sygn. akt II K (...) , którym H. P. został uznany za winnego występkowi z art. 178a § 1 k.k. , podczas gdy oskarżony zmarł przed wydaniem orzeczenia Sądu odwoławczego w dniu 9 lipca 2020 r. , co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 kpk. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu I instancji i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 kpk.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k.

To pozwoliło rozpoznać ją na posiedzeniu – bez udziału stron - w trybie w tym przepisie przewidzianym.

Trafność zarzutu kasacji – w stwierdzonych okolicznościach – jest bowiem niewątpliwa.

W aktach sprawy na karcie 124 faktycznie znajduje się wysłane oskarżonemu zawiadomienie o terminie rozprawy apelacyjnej wyznaczonej na dzień 30 września 2020 r. Zawiera ono dwukrotnie naniesioną adnotację pracownika operatora pocztowego o tym, że „adresat zmarł”. Fakt ten potwierdza dołączone w dniu 29 lipca 2020 r. do akt zaświadczenie systemu PESEL2-SAD (k.126 – 127) w którym wskazano, że H. P. zmarł 9 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy w S. procedując w dniu 30 września 2020 r. najwyraźniej tego nie dostrzegł i sprawę w tym dniu rozpoznał. Nie ulega zatem wątpliwości, iż w dacie wyrokowania w niniejszej sprawie przez ten Sąd istniała już ujemna przesłanka, uniemożliwiająca dalsze prowadzenie postępowania wobec tego oskarżonego, której skutkiem - zgodnie z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. - powinno być umorzenie postępowania.

Jak trafnie stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 kwietnia 2008 r., sygn. II KK 48/08 (Lex nr 567034), śmierć oskarżonego zawsze stoi na przeszkodzie prowadzeniu postępowania karnego (art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.). Kontynuowanie procesu i wydanie wyroku stanowi uchybienie określone w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Śmierć oskarżonego nie jest natomiast negatywną przesłanką postępowania kasacyjnego, jeśli kasacja jest wniesiona na korzyść oskarżonego (art. 529 k.p.k.). Podobne stanowisko odnośnie skutków procesowych śmierci oskarżonego zajął Sąd Najwyższy również w wyroku z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. III KK 147/13 (Lex nr 1318414), podkreślając, iż przepis art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. jest w swej treści jednoznaczny i bezwzględny, zatem powinien być stosowany niezależnie od powodów zaistnienia tego uchybienia oraz w każdym stadium procesu, w którym określona w tym przepisie przesłanka zaistnieje. Tożsame stanowisko Sąd Najwyższy wyraził także w wyrokach z dnia: 30 marca 2017 r., sygn. akt V KK 41/17, Lex nr 2261020; 4 kwietnia 2018 r., sygn. akt V KK 113/18, Lex nr 2473805; 30 stycznia 2019 r., sygn. akt V KK 16/19, Lex nr 2612846.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że określona w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. negatywna przesłanka wystąpiła przed wydaniem wyroku przez Sąd Okręgowy, a zatem ten wydany wyrok i utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego, są obarczone uchybieniem wskazanym w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., powodującym bezwzględną konieczność uchylenia tych orzeczeń, niezależnie od powodów jego zaistnienia i wpływu na jego treść.

W związku z wystąpieniem ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. konieczne było zatem uchylenie tych wyroków i wydanie orzeczenia następczego o umorzeniu postępowania karnego wobec H. P..

Kosztami postępowania kasacyjnego obciążony został Skarb Państwa w oparciu o przepis art. 632 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak wyżej.

